

05
A 40

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S. 12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR:

- **Automobilul pe care ni-l dorim**
- **Cuantele gamma, „cheia” marelui mister?**
- **Începe febra Jocurilor Olimpice**
- **Un muzeu imaginar al costumului**

169681

Enciclopediile definesc costumele ca un ansamblu de piese vestimentare specifice unei epoci, unui popor, unei clase sociale, unei meserii. Specialiștii în materie socotesc însă că noțiunea de costum include, în afară de îmbrăcămintea propriu-zisă, și pieptănătura, încălțăminte, pălăria sau căciula, ca și alte accesorii — mănuși, poșete, cordoane, podobe. Indiferent, însă, pe care din cele două definiții o acceptăm, nu e mai puțin adevărat că în cursul istoriei costu-

mele au evoluat, s-au diferențiat atât prin compoziția pieselor, prin forma lor, cât și prin țesăturile utilizate la confecționarea îmbrăcămintei.

Să încercăm, de aceea, să aflăm un izvor al modei și să urmărim lungă istorie a costumului — „de la Romulus pînă astăzi” — avînd-o ca ghid pe specialistul sovietic E. G. Kireeva.

Documentar

Un muzeu imaginar al costumului

Înainte de a porni însă în căutarea acestui izvor, să lămurim o chestiune: cîte tipuri de costume am putea cita, indiferent de epocă și de caracterul național al îmbrăcămintei? Oricine ar putea aminti, desigur, cel puțin cîteva zeci de denumiri. Dacă ar exista, de aceea, un muzeu al modei, el ar avea un număr impresionant de săli, spre a putea adăposti un număr și mai impresionant de rochii, costume, fuste, veste etc. lungi sau scurte, ușoare sau grele, sim-

să-l trecem a doua oară peste același umăr (să avem grijă să nu încurcăm umerii!) spre spate, dar să nu-l aruncăm pur și simplu, ci să acoperim cu el brațul drept indoit din cot. În sfîrșit, să presupunem că am executat corect toate aceste operații. Etapa următoare ar fi deprinderea de a umbla astfel costumați, neprinși cu nici un fel de agrafe, noduri, nasturi sau ace de siguranță. Omului de astăzi nu i-ar fi de loc ușor să deprindă această „tehnică”.

mai bine trupul de priviri străine. Libertatea în alegerea costumului, insuficiența acoperire a trupului erau socotite de biserică drept manifestări ale necredinței. Mai mult, cu mistică lui creștină, evul mediu a dat naștere și unui adevărat simbolism. Pictura, arhitectura, heraldica erau în egală măsură simbolice. Și simbolică era, firește, și îmbrăcămintea. Nici un cavaler n-ar fi îndrăznit să apară de aceea în fața unei femei costumat, de pildă, în

cum a devenit, de altfel, mai tirziu și reflectarea progresului tehnic. Pînă în secolul XIII, de pildă, mîneca era o parte autonomă a costumului. Dar să vedem și cauza acestei situații. Pe vremea aceea se purtau mîneci lungi și înguste, bine strînse pe mîna. Copcile nu erau încă cunoscute. Încît îmbrăcarea și dezbrăcarea unei rochii lungi și strîmte și pe deasupra cu mîneci bine mulate pe brațe era o treabă foarte dificilă. Spre a-și ușura cît de cît situația, femeile obișnuiau să descoase seara mînecele pentru ca a doua zi să le prindă din nou de rochie. Încît inventarea copcilor și capselor a fost o adevărată salvare, dar a pus în același timp capăt autonomiei mînecelor.

Uneori, însă, întîmplări petrecute cu secole înainte devin deodată foarte moderne. Bătălia, atît de aprigă astăzi, dintre moda mini și moda maxi, de pildă, a început de fapt nu acum cîteva ani ci încă în secolul XIV cînd îmbrăcămintea s-a diferențiat pentru înfățișarea oară în „scurtă” și „lungă”. Cu singura deosebire că, atunci, inițiatorii bătăliei dintre cele două tendințe ale modei au fost bărbații, nu ca azi femeile.

Secolele XIV și XV au rămas cunoscute în istoria costumului sub numele de carnavalul modei. În semn de revoltă parcă față de secolul anterior de sobrietate și renunțări, popoarele Europei au început atunci să aspire către belșug și lux. Vechea sobrietate a fost înlocuită de un virtutei pestrî de costume fastuoase și elegante. Conservatorii din evul mediu care își aminteau cu duioșie de „vremurile de odinioară” vedeau în noua modă o tendință de zdruncinare a temelii morale și o mătură a definitivei corupții a omenirii. Iată, de pildă, cum își dojenea contemporanii autorul unei cronici: „Dumnezeu a trimis această pacoste asupra noastră pentru păcatele de care ne facem vinovați, căci mare a fost vanitatea Franței, iar contradicția costumelor trecea prudența de la o extremă la alta...; de aceea nu e de mirare că Domnul ne-a pedepsit pentru asemenea nechibzuințe care depășesc orice măsură...”.

În Rusia din evul mediu costumul omului de rînd se deosebea prea puțin de acela al nobililor. Croiala îmbrăcămintei era aproape identică pentru toate categoriile sociale. „Funcția de distincție socială” — cum spun etnologii — era îndeplinită mai ales de lungimea hainelor și îndeosebi a mînecelor. Mîneca pînă-n pămînt însemna că purtătorul ei nu era obligat să se împovăreze cu vreo muncă fizică.

V. Meșcereakov

(Continuare în numărul viitor)

documentar

documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

documentar documentar documentar

La izvoarele vestimentației

ple sau complicate, scumpe sau sărăcicioase, militare sau civile... Simpla lor enumerare ar reclama sute de pagini.

Specialiștii le grupează însă în trei categorii distincte: costumele drapate, adică compuse dintr-o bucată de stofă înfășurată în jurul trupului și modelată de-a dreptul pe el. Această categorie cuprinde toate genurile de pelerine, îmbrăcămintea vechilor greci etc. A doua categorie include costumele care se îmbracă peste cap și cuprinde majoritatea rochiilor, cămășilor, multe tipuri de sarafane, etc. În sfîrșit, categoria îmbrăcămintei încheiată în față cum sînt halatele, unele rochii și bluze, paltoanele etc.

După ce am aflat deci clasificarea științifică a îmbrăcămintei, ne putem întoarce la izvoarele ei.

Grecia antică este în general socotită începutul tuturor începuturilor, țara care a dat naștere unor nemuritoare modele de „splendori fără ostentație și de frumuseți viguroase”. Coloanele antice năzuind ritmic spre cer și faldurile costumelor ce cădeau la fel de ritmic drept în jos ne duc fără voia noastră cu gîndul către o analogie între meșteșugul îmbrăcămintei și arhitectura. În realitate, însă, costumele grecești erau de o rară simplitate. Nimeni pe vremea aceea nu-și bătea prea mult capul cu alegerea modelelor. Tunica, de pildă, sau chitonul, cum i se spunea, era confecționată de obicei dintr-o bucată de în prinsă pe umărul stîng cu o fibulă — agrafă — iar principală îmbrăcămintă „clasică” a grecilor, hlamida, era și mai simplă — o bucată dreptunghiulară de țesătură de lînă prinsă și ea pe umărul drept cu o agrafă. Aici intervine însă un paradox.

Simplu la croit, complicat la purtat

Într-adevăr, cu cît o îmbrăcămintă avea o croială mai simplă, dacă în general poate fi vorba de o croială la costumele grecești, cu atît era mai complicată purtarea ei. Să luăm, pentru convingere, o bucată de pînă de 4 m lungime și 1,5 m lățime, să o înfășurăm de cîteva ori în jurul taliei, apoi să trecem un capăt din spate spre față, peste umărul drept, în așa fel încît să-l acopere complet, după care să-l coborîm din nou spre talie pentru a-l înfășura încă o dată în jurul ei (uf!) și

Este adevărat că nici anticii nu deprindeau într-o zi două arte de a purta asemenea costume. Draparea, cutarea lor, cerea multă îndeminare și timp și nu putea fi executată fără ajutoare. Pentru a pune în evidență cutele, grecii prindeau de poale mici greutate, bucățele de plumb de pildă.

La romani, criteriile estetice s-au schimbat însă. În Grecia, principalul „element al costumului” era, s-ar putea spune, un trup bine dezvoltat, antrenat, într-un cuvînt grația puterii. Îmbrăcămintea nu acoperea, de aceea, ci, dimpotrivă, sublinia constituția fizică. Pe cînd romanii, mai firavi, nu-și puteau permite să-și dezgolească decît brațele — pînă la cot — și o parte din picioare. Femeile din familiile nobile purtau o îmbrăcămintă lungă, pînă în pămînt.

Cuvintele tunică și togă sînt de origine romană. Toga era simbolul cetățeniei romane. De aceea, numai cetățenii romani aveau dreptul s-o poarte. Dar tunica mai arăta și din ce stare socială făcea parte posesorul ei. Tunica senatorilor, de pildă, era ornată cu o fișie de material roșu cusută pe diagonală. Un alt gen de tunică cu totul deosebită — dalmatica — avea, cînd era desfășurată, formă de cruce și indica, deci, religia purtătorilor ei. A fost purtată mai ales de primii creștini. Încît probabil că de asta se spune și astăzi că:

„Haina îl face pe om”

Situația omului, locul pe care îl ocupă el în societate se vedea în îmbrăcămintă în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Dar nu pentru că un costum era mai elegant iar altul mai sărăcăcios, ci pentru că starea socială a omului răzbea din fasonul, croiala și culoarea îmbrăcămintei. De altfel, proverbul mai are și un alt înțeles. Îmbrăcămintea grecilor și a romanilor își puneau pecetea pînă și asupra comportamentului, influența ținuta, gesturile, mersul. Unui orator grec sau roman, de pildă, i-ar fi fost imposibil să gesticuleze cu brațele întinse; nu-i permitea costumele. Dar între costumația femeilor și a bărbaților nu exista o prea mare deosebire.

Evul mediu, în schimb, a trasat un hotar precis între costumația bărbaților și femeilor. Îmbrăcămintea nu mai era numai drapată, ci și suprapusă. Principala ei menire era acum să ascundă cît

galben, intrucît această culoare ar fi însemnat o jignire mortală: galbenul semnifica trădarea și ura. Negrul exprima, la fel ca astăzi, durerea, dar mai semnifica și devotamentul.

A anticipat Mark Twain mi-parti-ul?

Începînd din secolul XII blazoanele, apărute din necesitatea de a-i deosebi pe cavalerii încalțați în armuri, au devenit treptat embleme ale familiilor de nobili, iar semnele și culorile lor aveau o semnificație precisă. De obicei blazoanele utilizau două, trei sau patru culori care, ulterior, au trecut și la îmbrăcămintă împărțind-o pe verticală în două jumătăți diferite colorate. Pajii, de pildă, purtau pantalonii și bluză bine strînse pe trup, confecționate din același material, iar pe deasupra îmbrăcau o vestă cu mînecă. Întreg ansamblul avea partea stîngă colorată, de pildă, în roșu, iar dreapta în verde. Încît, Mark Twain a greșit atunci cînd i-a îmbrăcat pe Clarence din romanul său „Un yankeu la curtea regelui Arthur” în pantalonii de un roșu aprins, iar partea de sus a trupului în mătase albastră și dantele. Și încă o eroare. Yankeul a murit, ni se spune, în anul 528. Pe vremea aceea nu era încă cunoscut costumul pe care scriitorul l-a folosit pentru eroul său. Iar dacă admitem totuși că el ar fi fost un mi-parti anticipat cu șapte sute de ani, culorile lui ar fi trebuit să se deosebească nu pe orizontală, ci pe verticală.

Dar iată și un alt exemplu de supunere a modei necesităților vremii. Se știe că în secolul XI interminabilele războaie și epidemiile din vremea aceea au secerat multe vieți omenești. De aceea, paralel se acorda o mare atenție sporirii populației. Și pentru că, în aceste împrejurări, femeile gravide erau copleșite de atenție și la mare cinste, moda s-a oprit la rîndu-i asupra lor recomandîndu-le fuste și rochii drapate în față.

Cum a luat sfîrșit autonomia mînecii

Am văzut dar cum reflectarea vieții sociale a devenit lege, în modă, așa

EXPEDIȚII

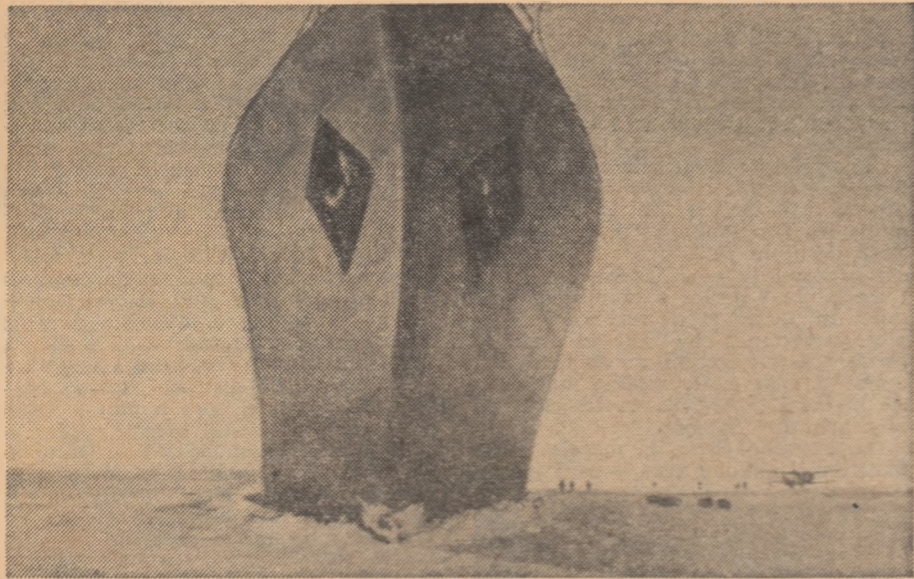
„Obi”
a aruncat ancora

După un obicei împămîntenit de 17 ani, cu puțin înainte de Anul Nou nava amiral a flotei antarctice sovietice acostază la țărmul continentului sudic. Și de astă dată, deci, „Obi” a străbătut 20 000 km și a deschis drum celor trei vase de cercetare care o însoțeau pînă la marginea banchizei de gheață. Ca de fiecare dată, pentru membrii expediției precedente apariția siluetei familiare a însemnat întoarcerea acasă. În schimb noii-sosiți au început un an de muncă dificilă printre ghețurile veșnice.

A 17-a expediție va continua cercetările inițiate în cadrul unui program

de înaintare a ghețarului Hayes, aflat la sud de Molodiojnaia. Cercetătorii vor locui în corturi și, deși vor lucra în timpul verii antarctice, temperatura aerului exterior va coborî pînă la minus 20 de grade. Timp de trei luni nu vor ști ce înseamnă un adăpost încălzit sau o baie caldă. Programul de cercetare a ghețarului îi va duce la 60 km în interior și le va cere să-și aplice cunoștințele de alpinism.

O parte din membrii expediției vor pleca imediat, pe o navă de cercetare, la Mirnii, de unde vor zbură 1 500 km înăuntrul continentului, la Vostok. Acolo, printre altele, urmează să repete un relevu geodezico-astronomic efectuat prima oară în cadrul celei de a 8-a expediții. În inima Antarctidei nu se știe încotro și cit de repede se deplasează gheața. Acolo nu te poți orienta decât după stele. Grație măsurătorilor făcute acum nouă ani sînt cunoscute cu precizie coordonatele geografice ale unui punct de lingă stațiunea Vostok. Repetarea măsurătorilor și compararea rezultatelor va arăta dacă există o deplasare a gheții, sensul și amploarea ei.

Descărcarea lui „Obi”.

internațional și în plus va căuta un loc adecvat pentru instalarea unei noi stațiuni pe malul Mării Amundsen, în vestul Antarctidei.

Dr. Korotkevici, directorul Institutului Arcticii și Antarcticii din Leningrad și șeful actualei expediții, a explicat înainte de plecare: „În 1955, cînd am condus prima expediție sovietică, ne aflam abia la începutul muncii de cercetare concretă în Antarctida. După cinci ani — am iernat din nou acolo cu a 5-a expediție — erau trei stații: Mirnii, Vostok și Lazarev. În anul ce vine vom pregăti construirea unei a șaptea stații. Importanța diverselor stații a variat în cursul anilor, Mirnii nu mai este astăzi principala noastră bază. Locul l-a fost luat de Molodiojnaia, o stație confortabilă, construită integral din materiale rezistente la foc. Căci, din cauza aerului foarte pur și uscat, pericolul de incendiu este excepțional de mare în Antarctida”.

La Molodiojnaia vor ierna anul acesta peste 80 de cercetători. O cantină modernă, un centru medical și diverse alte clădiri fac ca, spre deosebire de celelalte stații, Molodiojnaia să arate ca un orașel. Anul trecut a luat ființă Leningradskaja pe coasta sudică. Lazarev a fost înlocuită de Novolazarevskaja, iar în extremitatea nordică a continentului și-a făcut apariția Bellingshausen. Vechile stații Pionierskaia, Komsomolskaia și Sovetskaia nu-și mai aveau rostul și au fost închise.

Una din cele mai periculoase mistuni ale expediției va fi măsurarea vitezelor

Dificultăți ridică și faptul că la Vostok, iarna, adică din iunie pînă în septembrie, nu există zi, iar vara, respectiv din septembrie pînă în februarie, nu e noapte, așa încît observațiile astronomice sînt îngreunate.

INDUSTRIE EXTRACTIVĂ

Din peșteră la stele

În secolul XVII, călători plecați în Orientul Îndepărtat au adus la Curtea moscovită niște plăcuțe dintr-un mineral neobișnuit, care se desfacea în foițe mai subțiri decît pergamentul și aproape transparente. Țărulul și boțerilor le-a plăcut atît de mult încît au poruncit să li se pună la palate geamuri de „sticlă iakută”. Făcînd cunoștință cu noul material la Moscova, englezii l-au botezat „moscovit”, nume pe care varietatea respectivă de mică și l-a păstrat pînă astăzi.

Într-o zi de octombrie a anului 1940 Viktor Zaharov urmărea un urs pe întinderile pustii ale raionului Aldan. Animalul a reușit să se retragă într-o peșteră, în care-și stabilise birlogul. Dar încercatul vînător iakut nu s-a temut să intre peste el și, după ce l-a ucis, a cercetat peștera al cărei pereți erau alcătuiți dintr-o rocă strălucitoare, cum nu mai văzuse niciodată. Geologii au ascultat cu oarecare neîncredere povestea și au cerut dovezi. Însoțit de fiul său și de încă un ajutor, vînătorul a pornit dar din nou la drum lung. Cu barca și cu renii a reușit să aducă vreo 500 kg de mineral, care a fost clasificat cu destulă greutate drept flogopit (tot o mică) bogat în magneziu, sărac în fier și cu un luciu întunecat.

Aproape de peștera în care a fost descoperit se înalță astăzi o localitate care a primit numele simbolic de Emeldjak (urs) și unde se află și sediul combinatului minier. Realizările minierilor de acolo sînt tot atît de strălucitoare ca mineralul pe care-l extrag. Încă din toamna trecută mina lucrează în contul anului acesta. Ea livrează flogopit de calitate superioară, rezistent la coroziune și la o temperatură de pînă la 1 200 grade C, fiind în același timp un izolator termic și electric perfect. Cînd peste taiga trece cîte o stea creată de mina omului, locuitorii Emeldjakului o privesc cu deosebită mîndrie, căci flogopitul extras de ei este atît de apreciat, încît pînă și industria astronomică îl folosește ca izolator.

LA ORDINEA ZILEI

Vom trăi după ora atomică?

O comisie interdepartamentală sovietică a hotărît, la 24 decembrie 1971, ca și în U.R.S.S. să fie adoptat noul sistem de coordonare a timpului la scară mondială. Și, chiar în noaptea de 1 ianuarie 1972, la ora zero, radio Moscova a început să transmită în eter noile semnale. Tot atunci semnalele orei exacte au fost sincronizate și în alte cîteva țări: S.U.A., Franța, Italia, Japonia, R.F.G., Anglia, Elveția și Irlanda de Nord.

Care-l deosebire dintre vechiul și noul sistem? Ne-o spune însăși denumirea lui — coordonarea mondială a timpului. La 1 ianuarie a.c. a fost terminată corectarea specială a fracțiunii de timp în care stațiile de radio transmit ora exactă, în așa fel, încît primul ei semnal să fie în anul care începea sincronizat în toate țările amintite. Cu alte cuvinte, el trebuia să răzbată în eter exact în momentul în care indicațiile ceasului de la Biroul internațional al orei s-ar fi suprapus, imaginar firește, peste ora zero de pe cadranele ceasurilor din țările respective.

Noul sistem duce totodată și la o modificare a intervalelor dintre semnale. Pînă acum, dat fiind că ele marcau secunda astronomică a cărei valoare este în funcție de viteza de rotație a Pămîntului în jurul axei sale — care conform cercetărilor din ultimii ani s-a dovedit neuniformă — se puteau schimba de la un an la altul. Valoarea schimbătoare a acestei secunde complica activitatea unor sectoare, impunea interminabile calcule și recalculări pentru a aduce la un numitor comun diverse gradații ale timpului. După noul sistem, intervalele dintre semnalele radio nu vor mai suferi modificări, întrucît vor fi întotdeauna egale cu secunda așa cum a fost ea definită de a XIII-a Conferință generală pentru măsuri și greutate din 1907. Atunci s-a stabilit că unitatea de măsurare a timpului se exprimă printr-o mărime constantă, mai exact prin numărul oscilațiilor unui atom de cesiu-133 provocate de radiație. Diferența dintre secunda astronomică și cea ato-

secunde va totaliza o secundă — lucru care se va întîmpla peste cîteva luni — se va petrece un fenomen interesant: la fel ca în noaptea Revelionului 1972, țările care au adoptat noul sistem își vor corecta din nou ora exactă. Dacă în acest interval noua gradație a timpului va rămîne în urma celei astronomice — fenomen posibil în cazul accelerării rotației Pămîntului — va fi nevoie să se adauge o secundă, adică ea va fi trăită de două ori. Iar dacă, dimpotrivă, gradația atomică o va lua înainte, secunda rezultată „în plus” va trebui comprimată împărțind ultimul minut al ultimei ore a zilei respective în 59 de secunde în loc de 60.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Un sunet care innobilează minereul

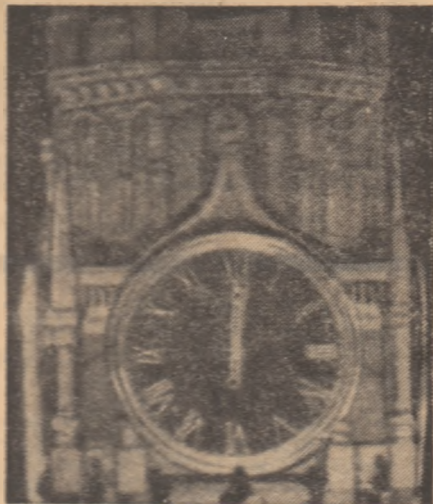
De obicei, produsele petroliere sînt depozitate, se știe, în rezervoare. Dar pentru ca să devină depozite ideale pentru benzină, uleiuri etc., rezervoarele trebuie să nu reacționeze la căldură, frig sau umezeală, să nu aibă nevoie multă vreme de reparații, într-un cuvînt să fie, dacă nu fără moarte, atunci de foarte lungă durată. Pentru a realiza un astfel de rezervor s-au încercat tot felul de soluții, pînă cînd, în cele din urmă, a fost aleasă aceea a rezervorului subteran.

Depozitele subterane de produse petroliere sînt construite azi printr-o metodă numită geotehnică, care exclude participarea directă a omului la construcția propriu-zisă. Acesta este, însă, numai unul din avantajele ei. Un altul, care decurge de fapt tot din cel dintîi, este că depozitele subterane sînt de 30—40 de ori mai ieftine decît cele terestre din metal. În linii mari, construcția poate fi descrisă astfel: într-un strat de sare gemă este săpată o sondă prin care se introduc mai multe tuburi. Prin cel din mijloc, care este și cel mai lung, este pompată apă care dizolvă sarea. Soluția concentrată de sare este apoi scoasă la suprafață.

Rezervoarele subterane trebuie să fie, însă, neapărat sferice pentru a suporta mai ușor imensa presiune a rocilor. Această condiție este realizată acum cu ușurință de către ultrasunete, printr-un ingenios sistem de săpare în roca de sare inventat de un colectiv de cercetări din Moscova. Experiențele făcute arată că ultrasunetele grăbesc acest proces de 2,5 ori.

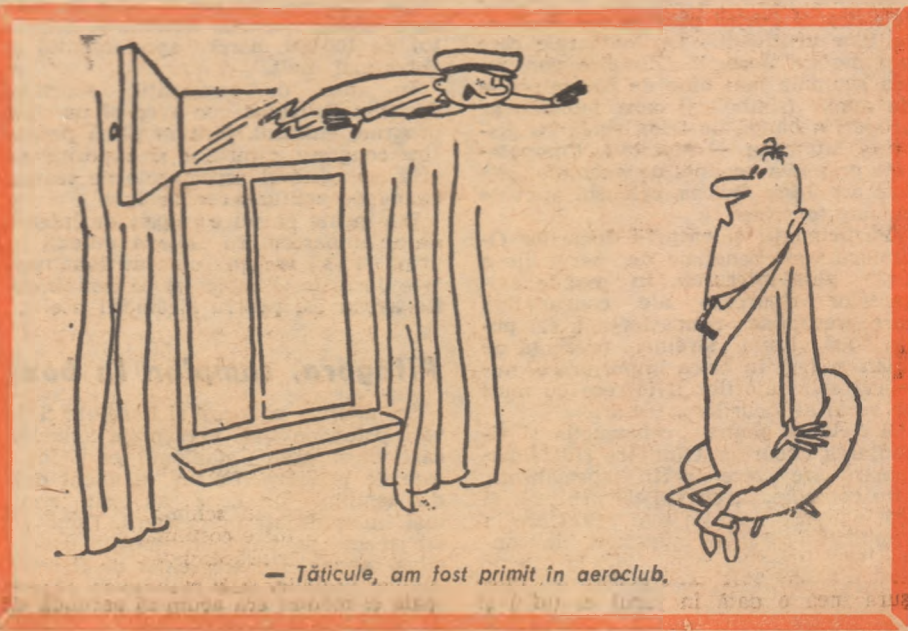
Dar sunetul, cu cunoscuta-i proprietate de a transfera la mari depărtări energia, poate fi utilizat și în procese tehnologice care se aplică la volume mari, de zeci, sute și chiar mii de metri cubi. Un puternic generator acustic a fost folosit, de pildă, într-o carieră de lingă Moscova, la curățirea pietrișului de argilă. Iradiat cu unde sonore, pietrișul a început să vibreze puternic și particulele de argilă s-au separat instantaneu.

Și mai ademenitoare sînt totuși perspectivele pe care le deschide sunetul în innobilarea minereurilor. Acestea sînt trecute, de obicei, printr-o imensă sită ale cărei ochiuri sînt însă dese și astupate cu bucățele de minereu ce blochează astfel instalația. Dar minereul iradiat cu un sunet puternic vibrează continuu și nu mai astupă găurile sitei.

mică, de care este, de asemenea, nevoie în multe situații, va fi și ea transmisă în fiecare minut de aceleași semnale. Iar cînd diferența dintre cele două

calitatea
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală
calitatea actuală

ÎNCEPE FEBRA JOCURILOR OLIMPICE

După aproape 3000 de ani,
o mereu confirmată popularitate

Jocurile Olimpice de anul acesta vor fi organizate pentru a doua oară pe pământ german (prima oară au avut loc la Berlin în 1936). Se poate considera însă că preluatul Jocurilor Olimpice din 1972 a fost ziua de 26 aprilie 1966 cînd, la Hotel Excelsior din Roma, membrii Comitetului olimpic internațional (C.I.O.) au ales orașul care urma să succedă lui Mexico-City. Münchenul, care intrase în competiție mai tirziu decît alți pretendenți la titlul de capitală olimpică, eliminase deja Detroit și Madrid și mai avea de înfruntat doar Montrealul. Primarul orașului, Hans-Jochen Vogel, aștepta nervos în fața ușilor închise ale sălii de conferințe a hotelului. În cele din urmă ușile s-au deschis lăsîndu-l să iasă pe Willy Daume, președintele Comitetului olimpic național al R.F.G. Fără a rosti o vorbă, el a făcut un semn cu indexul spre Vogel. Münchenul câștigase cu o majoritate de un vot — 31:30.

Conducătorul Centrului de presă al Jocurilor Olimpice, Hans Klein, este un expert în materie de propagandă; are o vastă experiență și a organizat chiar campania electorală a lui Ludwig Erhard pentru postul de cancelar al R.F.G. Recent, Hans Klein a prezentat într-unul din buletinele sale 2638 de informații. Iată cîteva dintre ele:

Primele recorduri

Între 26 august și 10 septembrie 1972 se vor disputa probe dotate cu 365 medalii de aur, tot atîtea medalii de argint și 382 medalii de bronz. Traseul pe care-l va urma flacăra olimpică, zile și nopți de-a rîndul, spre a ajunge la München din Grecia și Kiel (unde vor avea loc regatele) va însuma circa 6600 km. Fiecare purtător de flacăra va străbate un kilometru în 5 minute. Torța care va purta flacăra olimpică va avea un miner lucrat artistic, cu o greutate de circa 700 gr.

Pistele și instalațiile pentru 11 discipline sportive, satul olimpic, orașul presei și centrul de radioteleviziune vor avea o suprafață de 3 km². Construcția celei mai impresionante piese a ansamblului olimpic, un acoperiș de 75 000 m², a început în septembrie 1969. Acest acoperiș va proteja jumătate din stadion, sala de sporturi, piscina și o parte din căile de acces. Din loc în loc, copertina va fi sprijinită de stâlpi cu o înălțime de 90 metri. Aceștia vor susține o rețea de oțel care, la rîndu-i, va sprijini acoperișul executat dintr-un material sintetic translucid.

Serviciile federale se pregătesc spre a putea asigura zilnic cel puțin un milion de convorbiri telefonice. Stația de releu TV de lângă München a fost modernizată pentru a transmite reportajele despre Jocuri prin intermediul sateliților artificiali. Ordinatoarele care vor deservi Jocurile Olimpice vor putea acumula mai bine de 500 milioane de semne (simboluri) care, la oaltă, ar acoperi o bandă de telex egală cu distanța München — Moscova. Computerele ar putea spune, de exemplu, cîte fete are Jesse Owens, celebrul atlet de culoare american.

Participanții și oaspeții Jocurilor Olimpice vor beneficia de serviciile a 1120 ghizi-interpreți. În pofida exigențelor riguroase ale concursului, care presupune cunoașterea a cel puțin două limbi străine, prezența de spirit și tact în orice împrejurare, numărul solicitatorilor îl întrece cu mult pe acela al locurilor necesare.

Societatea pentru construcția și finanțarea Jocurilor Olimpice (101 funcționari) are zece secții specializate, care colaborează cu 135 de arhitecți și 108 ingineri, iar din mai 1970 are la dispoziție 3900 de muncitori în construcții.

Organizatorii au făcut eforturi spre a micșora depărtarea dintre diversele baze sportive, atît pentru comoditatea

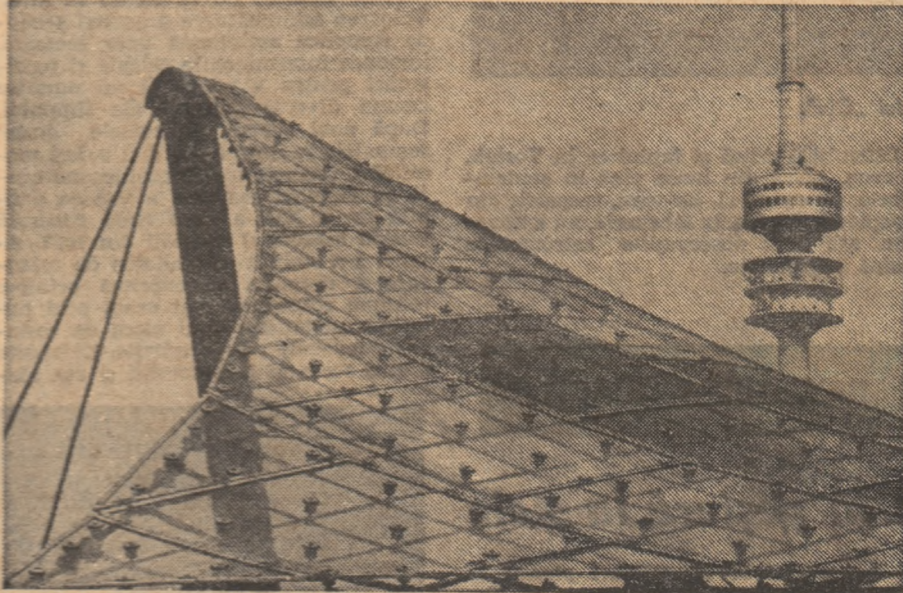
atleților cît și a publicului. Distanțele dintre un stadion și altul vor fi cuprinse între 300 metri și 1,7 km, iar cel mai lung traseu nu va depăși 17 km. Transporturile urbane sînt modernizate rapid; se construiesc noi linii de trenuri electrice și de tramvaie, o linie de metro. Participanții la Olimpiadă vor beneficia de un confort apreciabil: vor avea la dispoziție camere cu un pat sau două, iar sălile de antrenament vor fi aproape de hoteluri.

Cînd Hans-Jochen Vogel, primarul Münchenului, a vizitat în februarie 1971 Moscova l-am întrebat ce părere au locuitorii orașului său despre J.O. — La început toată lumea a fost încîntată că Münchenul a fost ales capitala Jocurilor din 1972, ne-a spus primarul. Apoi, cînd s-a văzut însă că a-

Apoi crainicul a ridicat mina și i-a chemat pe atleți. Doi bărbați foarte sumari îmbrăcați au intrat în arenă. Incepea, se pare, cel mai captivant spectacol al Olimpiadei: lupta cu pumnii.

„Pumnii izbeau cu sete în fălci, nădușeala curgea șiroaie pe trupurile atleților” — așa descrie lupta un poet antic. După o lovitură puternică primită drept în față, unul dintre atleți s-a prăbușit la pămînt. Invingătorului i s-a înmînat pe loc o ramură de palmier. În ultima zi a serbărilor olimpice, care durau cinci zile, el urma să primească și o cunună de măslin. Apoi crainicul a anunțat solemn mulțimii: „A învins Pitagora din Croton, fiul lui Mnesarh din Samos”.

Da, e vorba chiar de marele matematician și gînditor care — cum spunea

Un fragment al acoperișului-cort; în dreapta, turnul de televiziune.

cest lucru va reclama mari cheltuieli, că impozitele vor crește, că viața orașului va fi un timp perturbată, valul de entuziasm a scăzut simțitor...

Intr-adevăr, după cum arată serviciile de statistică municipale, viața e acum foarte scumpă în capitala bavareză. Prețul mărfurilor de larg consum a crescut, iar chiriile sînt impovărătoare.

Orașul va profita, evident, de pe urma construcției de căi de acces moderne și de mijloace de comunicație (cum s-a întîmplat cu Tokio și Mexico-City). Dar în același timp s-a încetinit ritmul construcției de locuințe, spitale, școli; clădirile înălțate pe teritoriul Olimpiadei vor fi puse în vânzare, o dată Jocurile terminate, la prețul de 100 000 mărci apartamentul și chiar mai mult.

În afară de competiții sportive, Jocurile Olimpice vor avea și un vast program cultural. Sînt în plină pregătire congrese științifice și expoziții de artă, concerte și spectacole de teatru, focuri de artificii, carnavaluri.

Dar poate că nu e lipsit de interes să ne întoarcem cu cîteva milenii în urmă și să vedem cum au luat naștere Jocurile Olimpice și ce semnificație aveau ele pentru strămoșii noștri.

Pitagora, campion la box

Se anunța o lungă și fierbinte zi de vară peloponeziană. Versantele colinelor care înconjurau stadionul erau înțesate de privitori. La un moment dat, din templul lui Zeus au ieșit două inși înveșmîntați în purpură. După ce au trecut pe lângă un măslin enorm adus, spune legenda, chiar de Hercule dintr-o țară depărtată, ei s-au așezat pe locurile de onoare de lângă statuia de bronz a lui Zeus, stăpînul cerului.

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

de nedescris. Cel dintîi „suporter” care, conform legendei, a murit în tribuna unui stadion olimpic, a fost însuși Thales din Milet. Cei 90 de ani pe care-i avea nu-l împiedicaseră pe celebrul filozof și matematician să plece pe mare spre a asista la jocuri și a murit chiar în cursul celei de a 58-a Olimpiade, în care a triumfat Pitagora.

Vechile Jocuri Olimpice s-au desfășurat astfel cu regularitate vreme de 1170 de ani, pînă cînd, în 394, creștinismul învingător a interzis, timp de 1500 de ani, acest festival al sănătății. Împăratul roman Teodosie I a poruncit chiar să fie distruse toate construcțiile sportive, spre a nimici astfel orice urmă a acestui obicei „păgîn”.

În total au avut loc 293 de Olimpiade. Cum ar fi greu să facem o comparație obiectivă între performanțele dobîndite în antichitate și cele de astăzi, ne mulțumim să cităm o cifră foarte semnificativă, după părerea noastră. La a 67-a Olimpiadă, Milon din Croton, faimosul halterofil al antichității, a purtat pe umeri un taur de 4 ani de la un capăt la altul al stadionului. Acest Milon fusese un copil bolnăvicios și, ca să se fortifice, alergase zilnic cu un taurăș nou născut pe umeri în jurul zidurilor orașului.

Apoi taurul a crescut, dar o dată cu el a crescut și puterea lui Milon. Un taur mijlociu de 4 ani cîntărește cam 500 kilograme. Ar fi interesant să cerem unui halterofil de astăzi să încerce a alerga cu o greutate de 500 de kg pe umeri pe o distanță de 180 m.

Primul comentator sportiv poate fi socotit, pe bună dreptate, Homer care, în cîntul al 23-lea din „Iliada”, a relatat genial jocurile sportive organizate de Ahile la înmormîntarea prietenului său Patrocle. Iar înțeleptul Nestor a fost primul antrenor pe care-l cunoaștem.

Dar ca să înțelegem și mai bine popularitatea de care se bucurau Jocurile Olimpice în antichitate, să ne amintim de următorul exemplu. La un moment dat steaua lui Nero începea să apună. Împăratul, care avea doar 30 de ani, o ducea numai în orgii. Serbările și spectacolele de circ ruinaseră statul. Poporul începea să murmure. Spre a-și redobîndi într-un fel popularitatea slăbită, în anul 67 e.n. Nero a plecat în Grecia pentru a participa la a 212-a Olimpiadă și a se acoperi de glorie.

Conducînd cei mai buni cai din imperiu, împăratul a cîștigat întrecerea cu care. Radia de fericire. Își închipuia că dobîndise victoria prin luptă dreaptă. Dar adversarii lui cunoșteau soarta tragică a filozofului Seneacă și a poetului Lucullus, foști prieteni ai împăratului, care muriseră pentru că îi umbreau gloria. Profanarea întrecerii olimpice a sporit ura împotriva tiranului. Încît, la întoarcerea la Roma în locul unei primiri triumfale pe „olimpicul” Nero l-a așteptat moartea.

Jocurile Olimpice au fost reluate dar după o intrerupere de un mileniu și jumătate. Prima olimpiadă din vremea noastră a avut loc în 1896, tot în Grecia, dar nu în Olympia, ci la Atena. Apoi Jocurile Olimpice au părăsit pămîntul Eladei și au început să fie organizate fie în alte țări europene, fie în America, Australia sau Asia.

Olimpiadele au promovat dintotdeauna ideea de pace. Imediat ce solii răspîndeau vestea apropierei Jocurilor Olimpice, în Grecia se instaura pacea. De altfel și Olimpiadele moderne se desfășoară sub semnul păcii. „Jocurile Olimpice de la München trebuie să fie o mărturie a politicii de bună vecinătate europeană, independent de contradicțiile politice care există” — a declarat Willy Daume, președintele Comitetului olimpic vest-german, și declarația sa nu poate fi decît salutată.

A. Grigoriev
N. Minin

Bertrand Russel — a jucat un rol extrem de important în dezvoltarea spiritului uman; el dădea multă atenție și dezvoltării armonioase a trupului și a dobîndit, cum afirmă legenda, titlul de campion olimpic la box la a 58-a Olimpiadă, care a avut loc în anul 548 î.e.n.

Vechii greci socoteau că întemeietorul Jocurilor Olimpice panelenice era însuși Hercule, care a fost nu numai un atlet ideal ci și tipul ideal de om armonios dezvoltat. El l-a eliberat pe Prometeu, a curățat grajdurile lui Augias și a luat cu asalt chiar cerul — Olimpul nemuritorilor. Hercule era astfel un campion absolut al tuturor competițiilor posibile ale spiritului și trupului și putea să susțină pe umerii lui chiar bolta cerească.

Patria de baștină a sportului a fost Sparta. Istoria oficială a Jocurilor Olimpice a început în anul 776 î.e.n., cînd celebrul legiuitor spartan Licurg a organizat prima competiție olimpică — alergări pe o distanță de 192,3 metri. Cronicile ne-au păstrat numele primului campion olimpic, spartanul Coreb.

La Olimpiade putea participa oricine om născut liber și care nu suferise nici o condamnare. Jocurile, în special în perioada Olimpiadelor 40—90, erau extrem de populare. Începînd cu a 84-a Olimpiadă (444 î.e.n.) în programul competițiilor a fost inclus obligatoriu și un concurs artistic, cu care prilej eroii olimpiadelor erau cîntați în proză și versuri. Așa se face că la Olimpiade au participat Herodot, Demostene, Socrate și alți greci de seamă. Dar gloriile sportive se bucurau de mult mai mult respect decît poezii, oamenii politici sau filozofii.

Toți bărbații adulți căutau să asiste la Olimpiade, încît era o înghesuială

IAR STONEHENGE!

Monumentul adus de ghețari

Marile blocuri de piatră de la Stonehenge au sîmulat dintodeauna imaginația și toți cei care le-au văzut s-au întrebat cum au putut fi asamblate. Iar de cînd au intrat în scenă și geologii, lucrurile s-au complicat și mai mult, dat fiind că, prin mijloacele lor specifice de cercetare, s-a dovedit că o parte din pietrele monumentului n-ar fi de origine locală.

Stonehenge se află în cîmpia Salisbury, la vest de Londra, Or, blocurile amintite n-ar putea proveni decît din Țara Galilor, adică de cealaltă parte a canalului Bristol. Iar unele par a fi chiar de la extremitatea Țării Galilor, din Pembrokeshire, adică de la 240 kilometri de Stonehenge în linie dreaptă. Așa sînd lucrurile, s-au făcut tot felul de ipoteze spre a explica transportarea enormelor blocuri; s-a avansat ipoteza transportării lor pe apă, pe uscat, prin corvezi gigantice și cu prețul unor mari cheltuieli de timp.

S-ar părea, totuși, că ele n-au fost necesare. Constructorii sau cei care au reconstruit monumentul au putut găsi blocurile la fața locului sau aproape la fața locului. Ele ar fi fost furnizate de un ghețar din cuaternar. Ipoteza a fost formulată într-un număr recent din revista „Nature”; ea a mai fost propusă, de altfel, și la începutul secolului nostru, dar a fost înlăturată intrucît n-a putut fi sprijinită de dovezi. De atunci însă, geologia cuaternarului a făcut mari progrese, încît astăzi se pot urmări cu destulă exactitate traseele urmate de masele glaciare. În felul acesta au fost descoperite urmele unei glaciații care a acoperit partea de sud-vest a Țării Galilor și deci a putut smulge de acolo blocuri de piatră. De altfel, tot ea a transportat tocmai din Scoția blocuri de 50 tone. Încît se poate presupune că blocurile de la Stonehenge — de origine galeză — au fost aduse de glaciația amintită.

Soluția „glaciară” a problemei monumentului de la Stonehenge ar permite,

pe de altă parte, și lămurirea altor necunoscute. Ea ar putea, de pildă, explica varietatea pietrelor utilizate de constructorii și motivele pentru care ei au apelat la blocuri de piatră din alte ținuturi, deși aveau la dispoziție zăcăminte locale de rocă. Dar de ce să fi făcut apel la ele, dacă pietrele străine le fuseseră livrate la domiciliu și le evitau truda grea a deschiderii de cariere?

Așadar, monumentul de la Stonehenge n-a fost rodul unei munci gigantice și penibile, ci mai degrabă dovada unei mari economii de efort.

CA CÎINELE CU PISICA?

Delfini contra rechini

Despre delfini s-a vorbit și se va mai vorbi foarte mult, și pe bună dreptate, dat fiind că ei cumulează un număr remarcabil de superlative. Într-adevăr, aceste mamifere acvatice deosebit de inteligente, care au singelele și respiră prin plămîni înnoată neînchipuit de repede, păzesc bancuri de pești, omoară rechini și comunică unul cu altul. Posedă cel mai ascuțit auz, cel mai mare simț al umorului și cel mai sensibil sonar din lumea marină. Neavînd maxilare puternice, singurele lor arme sînt viteza, greutatea și capul foarte dur pe care-l folosesc ca pe un berbec. Este însă adevărat că delfinii și rechini se dușmănesc de moarte, cum afirmă mulți specialiști și profani?

Răspunsul la această întrebare nu pare să fie simplu. Pe de o parte, spe-

Mici și neputincioși.

Foto: V. Minkevici

cialiștii consideră că nu au nici un motiv să nu-i creadă pe pescarii care povestesc că au asistat la bătălii crînecene între rechini și delfini. Pe de alta, au dovezi că aceste animale nu se confruntă ori de cite ori se întîlnesc. Mult timp s-a crezut că rechini nu atacă o turmă de delfini. Recent chiar un biolog a văzut un rechin dintre cei mai periculoși traversînd împerturbabil o turmă de delfini care, la rîndul ei, nu l-a băgat în seamă.

În schimb, un alt cercetător a trăit un episod impresionant. Se afla pe un vas de pescuit care înainta alene cu trei sau patru noduri pe oră; la un moment dat s-au apropiat de navă vreo 50 de delfini, care și-au continuat călătoria alături de ea. Situația era neobișnuită, căci ambarcațiunea înainta prea încet ca să-i incite la joacă. Marinarii și-au dat, însă, curînd seama că delfinii erau morți de oboseală și că unii din ei erau răniți. Privind atent în jur au putut distinge, la vreo 30 m, umbrele unor rechini. Șase sau opt pui fuseseră împinși chiar lingă vas, iar la marginea turmei de delfini patrulau animalele cele mai mari. Marinarii au încercat să oprească, dar manevra a părut că-i deranjează pe delfini, în timp ce pe rechini i-a făcut să se apropie. Atunci și-au reluat drumul cît au putut de încet. Din cînd în cînd cite un rechin țîșnea înainte, după care se retrăgea, dar fără să plece definitiv. Martorii n-au putut preciza dacă între mamifere și pești mai avea loc vreo ciocnire.

„Nimic nu ne dovedea că rechini ar colabora, povestește Stewart Springer, cercetătorul amintit. Ei acționau separat, fiecare atacînd independent. Dacă s-ar fi înțeles cit de cit sau ar fi avut vreun plan de atac în comun, nu încape îndoială că ar fi terminat repede acțiunea și ar fi putut minca cel puțin puii de delfini și ultimii apărători. Pe de altă parte ne-am dat ușor seama că delfinii colaborau; nu numai că-și apărau puii, dar se apărau și între ei. Un singur rechin nu le-ar fi dat de furcă delfinilor, dar un număr mai mare pusese serios în pericol întreaga turmă și poate că o și decimase”.

Echipajul era foarte încurcat, deoarece nu putea întreprinde nimic împotriva „piratilor” și nici nu vroia să abandoneze delfinii. Dilema i-a fost rezolvată de o scurtă dar foarte puternică rafală de ploaie, la sfîrșitul căreia atît urmăriții cît și urmăritorii dispăruseră. „Poate că odihna și agitația provocată de ploaie la suprafața apei le-au permis delfinilor să scape cu pui cu tot”, își încheie Springer relatarea.

În ce privește comportamentul animalelor în acvarii, mai de mult încă au fost consemnate cazuri cînd delfinii au atacat și omorît rechini lovindu-i cu botul în trup și în branhii. Experiențe ulterioare au arătat însă că, după o perioadă de mare agitație, delfinii se potolească și sfîrșesc prin a-și ignora coloratarii. Recent, camerele de filmat și aparatele de înregistrare sonoră subacvatice au precizat că delfinii ocupă centrul bazinului și-i țin pe rechini la distanță obligîndu-i să înoate pe lingă pereți. Cînd rechinii încearcă să-și schimbe ruta, delfinii se îndreaptă spre ei, de obicei din flanc, scoțînd concomitent un sunet ca un țâcănit. Prezența unui delfin în apropiere îl face pe rechin să-și schimbe imediat drumul. În nici un caz rechinul nu a atacat. O a doua etapă a experiențelor va include rechini de diverse specii și dimensiuni și în număr variabil. În fine, delfinii vor fi educați să detecteze

și să pună pe fugă rechini, după care vor fi antrenați în plin ocean pentru a putea fi utilizați ca apărători ai cercetătorilor submarini.

CULMEA PICTURII

Zarvă în „lumea tăcerii”

În timp ce mulți artiști se mulțumesc să picteze cu culori de apă, François Orsoni a cucerit chiar mediul lichid, concurîndu-l pe comandantul Cousteau. Într-adevăr, peisajele submarine pe care le expune acum la Paris au fost executate la fața locului, în împrejurări familiare reporterilor de nave sau exploratorilor de epave.

De altfel, pictorul n-a avut nevoie numai de curaj și oxigen, ci și de vopsele care să nu se dizolve în apă. Împreună cu un prieten chimist, el a pus

dar la punct un amestec special, încălzit la trei sute cincizeci de grade și combinat cu poliesteri.

Orsoni nu-și instalează totuși șevalele pe orice fund de mare. El pornește la lucru începînd prin a repera panorama ideală de la bordul unei ambarcațiuni proprii. Apoi, după ce a balizat un punct de cădere, își aruncă materialul, se echipează cu butelii de oxigen și se scufundă. Pinza, montată pe un suport de zinc, este impermeabilă, pensulele sînt prevăzute cu greutate, paleta este de aramă, iar șevalele este menținut în poziția necesară de niște mici ghiulele, de cinci kilograme, legate de cele trei picioare ale lui.

Lucrînd trei ore pe zi, Orsoni are nevoie cam de patru zile pentru un tablou. Deși obositor, procedeul are totuși anumite avantaje.

Mai întîi, nici un curios n-a venit, de pildă, pînă acum, să hazardeze vreo apreciere deplasată asupra operei artistului, în timp ce el lucra. Iar pe de altă parte, utilizînd tehnica adecvată pentru „Lumea tăcerii”, Orsoni poate spera — cum observa un comentator — să provoace în galerii mai multă zarvă în jurul decît dacă ar fi rămas numai pe uscat...

„A varia va
ia varia varia va

„A varia varia varia va
aria varia varia varia va
aria varia varia varia va
aria varia varia varia va
aria varia varia varia va
aria varia varia varia va
aria varia varia varia va

SEMNELE LUI CLIO

O descoperire și o aniversare

Pe insula Mactan din centrul Filipinelor a fost scos la lumină un craniu presupus a fi al navigatorului portughez Fernando de Magellan, Magellan a descoperit Filipinele în martie 1521, cînd a și debarcat pe insula Mactan. El și-a pierdut viața într-o luptă cu băștinaii.

Prof. M. Maceda de la Universitatea din Cebu, care a examinat craniul, este convins că provine de la un bărbat de rasă europeană și că nu poate fi decît al lui Magellan sau al unuia din însoțitorii săi. La locul descoperirii au mai fost găsite obiecte de aur, sulite, o sabie, un pumnal, farfurii de porțelan și diverse unelte de fier.

Flota feniciană

Sub stratul gros de nisip care acoperă fundul mării între Marsala, localitate de pe coasta Siciliei, și insulița Mothia, un grup de arheologi a descoperit o adevărată flotă feniciană compusă din șapte corăbii. Lucrările de dezgropare fiind abia începute, nu se poate spune încă dacă este vorba de vase de război sau de comerț. În orice caz ele par să se fi păstrat în stare bună. Cine știe ce catastrofa naturală sau ce acte omenești le vor fi scufundat pe toate laolaltă tocmai cînd ieșeau din docuri sau cînd reveneau pentru reparații. Căci anul trecut a fost găsită pe insula Mothia o construcție identificată drept cel mai vechi bazin de șantier naval cunoscut pînă acum.

EMOȚII TARI

Corride cu crocodili

Locuitorii din Tamatave (Madagascar) organizează corride cu... crocodili.

Crocodilii „luptători” sînt prinși de oameni a căror meserie implică o îndrăzneală fantastică și o iscusință uluitoare.

Pentru a putea fi urmăriti mai ușor de către spectatori, pe spinarea crocodililor sînt legate niște plute colorate, după care sînt lansati într-o arenă acvatică — special amenajată și avînd pe margini niște gîrdulețe din sîrmă care-i împiedică pe crocodili să fugă de pe cîmpul de luptă. După ei plonjează cu capul în jos matadorii. Aceștia sînt atacați fulgerător de crocodili. Pentru a-i ucide, matadorii trebuie să fie niște înotători excelenți, curajoși și, mai ales, cu singe rece, spre a putea reacționa tot atît de fulgerător la manevrele de atac ale crocodililor.

Ceea ce este, însă, poate cel mai uimitor e că, pînă acum, în cursul acestor corride pline de emoții tari omul a ieșit mereu învingător.

CASA PRIETENIEI ROMÂNŌ - SOVIETICE - BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRIILOR pe perioada 7-13 ianuarie 1972

Vineri 7 ianuarie, ora 19 : Ciclul : „Arhitectura secolului XX”. Discuție la masa rotundă : „Implicațiile sociale ale arhitecturii”. Participă : prof. arh. Anton Molescu, prof. dr. Ioan Matei, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice, Camelia Murgu, cercetător științific la Institutul de cercetări economice al Academiei de științe sociale și politice. Discuția va fi condusă de prof. arh. Ludwig Theodor Staadecker. Urmează filmul documentar „Cetăți feudale pe teritoriul patriei și un film artistic.”

Sâmbătă 8 ianuarie, ora 19 : Rubrica „Cadran extern”. „Consecințele social-economice ale cursei inarmărilor”. Participă : prof. univ. dr. Gheorghe Moca, prof. univ. dr. Alexandru Zamfir, Ilie Șerbănescu, ziarist. Urmează filmul documentar „Orizont științific nr. 8” și un film artistic.

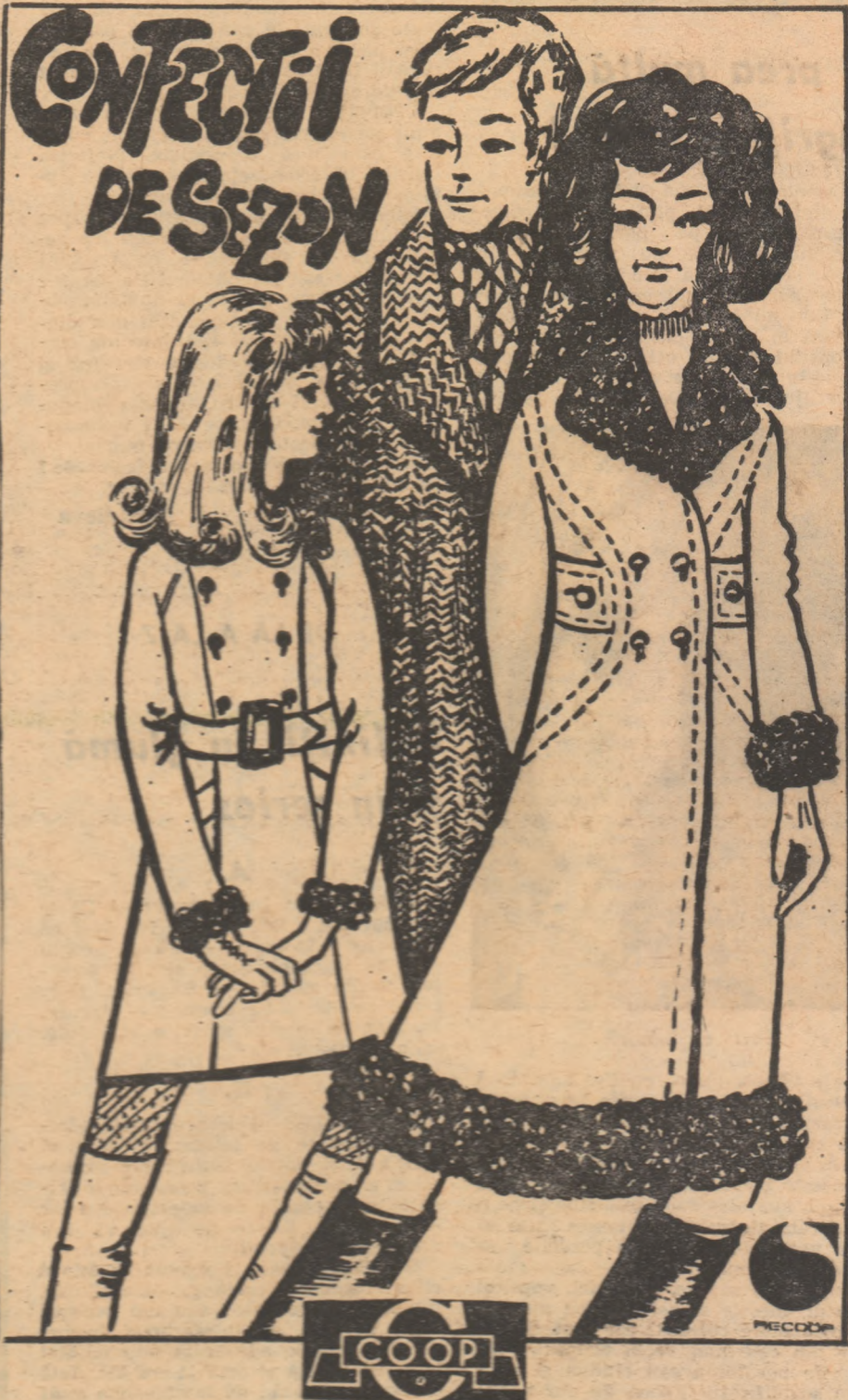
Duminică 9 ianuarie, ora 10,30 : Manifestare pentru tineret. Șantier literar. „Tinerii întreabă — scriitorii răspund”. Întâlnire cu scriitorii : Constantin Chiriță, Ilie Constantin, Octav Pancu-Iași. Urmează un program de lecturi din creația scriitorilor participanți la întîlnire și un film artistic.

Ora 19 : Ciclul : „Pagini din cultura muzicală”. Lecție-ilustrată. „Barocul muzical instrumental”. Va vorbi : Doru Popovici, compozitor. Își dau concursul : Maria Mureșeanu, vioară ; Ovidiu Cucu, pian. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

Marți 11 ianuarie, ora 19 : Ciclul : „Probleme politice și ideologice actuale”. Lecția : „Cunoașterea — fundament al gândirii și acțiunii revoluționare”. Va vorbi : prof. univ. dr. Paul Popescu-Neveanu. Urmează filmul documentar „Orizont științific nr. 10” și un film artistic.

Miercuri 12 ianuarie, ora 19 : Ciclul : „Descifrarea marilor necunoscute ale medicinei”. Simpozion : „Orientări noi în cardiologie”. Vor vorbi : dr. docent Vintilă Mihăilescu, dr. docent Costin Carp, dr. docent Cezar Petrescu. Urmează filmul documentar „Ritmuri cardiace” și un film artistic.

Joi 13 ianuarie, ora 19 : Ciclul : „Etica civilizației socialiste”. Colocviu : „Integritatea morală — dimensiune spirituală a omului societății noastre”. Participă : conf. univ. dr. Ien Turcu, conf. univ. dr. Nistor Prisca, conf. univ. dr. Acalia Cazaacu. Colocviul va fi condus de Liubomira Mișeș, cercetător științific principal la Institutul de Filozofie. Urmează filmul documentar „Trepte” și un film artistic.

Magazinele universale și specializate ale cooperăției de consum vă oferă un bogat sortiment de confecții după gustul și preferința Dvs.

CU PRILEJUL NOULUI AN, UNIUNEA CENTRALA A COOPERATIVELOR DE CONSUM SI ORGANIZATIILE SALE, VA UREAZA

La multiani 1972

GALLUS

VOPSEȘTE ȚESĂTURI DIN MĂTASE, BUMBAC, LÎNĂ, ROCHII, HAINE, BLUZE

1 NEGRU
15 VIOLET
6 VERDE OLIV
18 GRI TOP
3 BLEU VERT
25 CARMIN

ȘI ÎN ORICE ALTE CULORI ȘI NUANȚE

Respectați modul de întrebuințare indicat pe fiecare plic „GALLUS”

● Consultați tabelele de culori „GALLUS” ●

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRIILOR DE STAT

**CINE-I PREVAZATOR...
SUPORTĂ MAI UȘOR...**

...consecințele unor evenimente neprevăzute, dacă a încheiat o asigurare facultativă, care este utilă oricui. Din zecile de mii de cazuri, iată numai câțiva beneficiari ai asigurărilor facultative :

La asigurarea de avarii pentru autoturisme

— Lascăr Dan Cristian — din București	lei 32.506
— Demeter Iosif — din București	lei 26.725
— Surulescu Iulian — din Brăila	lei 41.384
— Hreniuc Gheorghe Horia — jud. Suceava	lei 23.181

La asigurarea complexă a bunurilor din gospodărie

— Marcău Dumitru — din Constanța	lei 15.889
— Cozlov Lipat — jud. Tulcea	lei 5.395

La asigurarea de accidente

— Ionescu Filip — din București	lei 16.000
— Nachiu Tudor — din București	lei 28.000
— Trașcă Mihai — din jud. Neamț	lei 6.500
— Mihalache Ioana — din jud. Dimbovița	lei 25.000
— Vlăsceanu Gheorghe — din jud. Prahova	lei 15.000

Rețineți :
Primele de asigurare sînt convenabile.
Despăgubirile și sumele asigurate se plătesc cu promptitudine.

Și prea multă îngrijire strică!

Cosmetica modernă (și de fapt cosmetica dintotdeauna) pune un mare accent pe ochi și pe păr. Un singur exemplu, aproape de necrezut: în S.U.A. se consumă mai mult fixativ pentru păr decât vopsea pentru vapoare! Dar nu în toate cazurile se procedează în modul cel mai indicat.

Vopsitul părului este o indeletnicire din ce în ce mai frecventă. E frumos și chiar „justificat”. De ce să se resem-

Decl. cu măsură...

neze o femeie tânără cu fire albe dacă le poate masca? Tineretea unei femei durează azi până la 45 de ani, după care urmează cincisprezece ani de vîrstă mijlocie. Și cine nu vrea să profite de aceste noi limite, mai generoase ca oricînd, mai ales dacă se bizuie și pe o nealterată tinerețe sufletească? De aceea vopselele de păr și perucile se dovedesc de mare folos.

După cum se știe, de altfel, vopsitul părului, meșle și peruca nici nu sînt o descoperire recentă. Ele sînt cunoscute din cele mai vechi timpuri, iar culorile părului aveau cîndva și anumite semnificații. Epoca de aur a perucilor a fost secolul al XVIII-lea cînd erau purtate nu numai de femei ci și de bărbați. În justiția engleză peruca se mai folosește și azi.

În general vopselele de păr nu sînt nocive. Înainte de a apărea pe piață, orice produs este bine verificat. Se poate trage de aici concluzia că vopsitul părului este complet nedăunător? Din păcate, specialiștii dermatologi nu ne lasă să ne legănăm în aceste iluzii. Căci atunci cînd o femeie începe să-și vopsească părul, se poate întimpla ca ani de zile totul să meargă bine, dar într-o zi să constate că părul se rupe, și-a pierdut luciul, cade sau că pielea capului se irită. Iată de ce medicii specialiști sfătuiesc ca vopsitul părului să nu fie început prea de timpuriu, ci să fie aminat — pe cit posibil — pentru perioada strict necesară.

Din nefericire, puține persoane țin seama de această indicație. Multe fete tinere își schimbă culoarea părului numai pentru că li se pare că blondul le vine mai bine decît brunul sau invers. Se poate să fie realmente așa și atunci operația merită să fie făcută. Totuși, atenție: cînd cineva își vopsește părul ani de zile, este bine ca la un moment dat să facă o pauză.

Dar nu numai vopsitul părului, ci și efectuarea greșită a unui spălat poate fi dăunătoare. Este bine ca șamponul să fie dizolvat în prealabil în puțină apă și, dacă-i posibil, să se evite turnarea lui direct pe păr și mai ales nu în „cantități industriale”!

Peruca ciștigă tot mai mult teren. Ea începe să devină o necesitate „obiectivă”. Femeia modernă este ocupată atît în producție, cit și acasă cu educația copiilor, cu gospodăria. Și atunci nu-i mai comod și mai simplu (ca să nu mai vorbim de economia de timp) să dea peruca la coafor pînă termină, de exemplu, cumpărăturile? Să nu trecem apoi cu vederea nici economia de timp (și de bani) pe care o realizează femeile pricepute care își pot coafa singure perucile. Peruca trebuie aleasă cu grijă, în funcție de culoarea tenului și forma feței.

Dar, atenție! Și aici intervine avertismentul specialiștilor: peruca nu tre-

buie purtată continuu. Părul se îmbăcește, „se sufocă”. Statistici recente arată că poliștii, militarii, lucrătorii de la căile ferate, care sînt obligați să poarte chipie, furnizează cel mai mare procent de candidați la calviție. Căci părul are nevoie de aer, iar peruca îl frustrează de acest element atît de necesar.

Cosmetica modernă mizează apol mult pe expresivitatea ochilor. Dar nici asta nu-i o noutate. Nefertiti (idealul de frumusețe al vechilor egipteni) are ochii minunat fardați.

Specialiștii au însă rezerve și asupra fardului de pleoape: folosirea lui nerațională — spun ei — ca machiaj permanent este dăunătoare. De aceea e bine să facem apel la el numai în ocazii deosebite. Pleoapa este una dintre părțile cele mai sensibile ale corpului, iar vopsitul foarte des (ca și demachierea necesară) o uzează, pregătind terenul pentru apariția timpurie a ridurilor. Ceea ce — să recunoaștem — nu poate bucura pe nimeni.

MORALA: Vrem să fim frumoase? Să ne îngrijim, dar fără excese.

I. Arkadieva

DE LA A LA Z

Definiții în glumă și în serios

A.

ADRESARE: În tramvai: — Ce te împingi așa? Ești chior? Nu vezi că nu-i loc? În parc: — Fetișo, copiii care se joacă pe gazon sînt ai dumitale? Pe stradă: — Babăcule, țiuă căzut ochelarii. La coafor: — Ascultă madam, nu încerca să mi-o iei înainte că nu-ți merge.

B.

BLOCNOTES: Ghid propriu de adrese și numere de telefon. E bine să cuprindă și datele festive ale prietenilor și cunoscuților, promisiunile făcute și termenii de îndeplinire a lor — pe scurt, tot ce ne ajută să fim atenți, bine crescuți.

BUCHET: Moda l-a vrut în fel și chip: rotund și prelung, mare și mic, din mai multe feluri sau din aceeași floare. Oricum, alcătuirea unui buchet de flori este o adevărată știință. Mai bine zis știință și artă la un loc. Iată o regulă de bază: nu întotdeauna mult înseamnă și frumos. Un braț de liliac sau de margarete — merge! Dar un braț de gladiole — nu prea... Zicala că nu tot ce zboară se mănîncă se potrivește uneori și în materie de buchete de flori. Dacă vi se va întimpla să vedeți într-o florărie două garoafe cu tulpini înalte și grațioase puse laolaltă cu o grămăjoară de narcise scunde și pe ele scris „bucchet”, să nu credeți.

BUNA-CUVINȚĂ. Un om povestește altuia o întimplare tristă și... zîmbește. Așa cere buna-cuviință din țara lui: cel care ascultă nu trebuie să se întristeze prea tare. Buna-cuviință nu este o formalitate goală, ci un mod general acceptat de exprimare a unei atitudini de bunăvoință față de semenii. Formele de salut, de adresare, de mulțumire, de prezentare, de purtare a unei discuții intră toate în domeniul bunei-cuviințe. Reguliile ei diferă de la popor la popor. De exemplu, un european trebuie să stea cu fața la cel cu care vorbește: eticheta insulei Fiji, în schimb, cere exact invers. Dacă aceste reguli sînt atît de convenționale, poate că sînt în genere lipsite de sens? — S-ar putea întreba vreun cititor. Și atunci de ce să le mai respectăm? Trebuie însă să le respectăm, pentru că important nu e dacă un om stă direct pe podea sau pe scaun, dacă salută înclinîndu-se adînc sau dînd mîna, dacă își scoate pălăria sau încălțămintea... Important e că se poartă într-un anumit fel, așa cum se cere în locul respectiv, arătînd prin aceasta că respectă societatea în care se află.

BUZUNAR: Detaliu util al îmbrăcămîntei (și frumos, dacă nu atîrnă ca punga unui cangur îmbătrînit). Chiar și cei care țin tot timpul mîinile în buzunare știu că nu e un gest frumos. Dar nu toți știu alt amănunt: că la hainele bărbătești buzunarul de la piept nu este o vitrină pentru expus stilourii, piepteni, ochelari.

C.

CADOU: Se spune că nu cadoul contează, ci intenția. Nu-i chiar întotdeauna așa. Pentru a face un cadou frumos nu ajung numai bunele inten-

ții: mai e nevoie de dragoste și respect, de gust, de tact, de cunoașterea tradițiilor. Cadoul trebuie ales în funcție de prilej: într-un fel trebuie să fie darul de nuntă și în altul cel făcut unui proaspăt licențiat. Se mai alege și în funcție de om: o carte rară, o spirtieră de voiaj, versuri, tablouri. Nu pot fi însă considerate cadouri lucrurile pe care le dăm numai pentru că nu mai avem nevoie de ele. Se spune că darurile scumpe obligă. E o părere greșită: un cadou de aceea e cadou, pentru că e făcut (sau ar trebui să fie făcut) dezinteresat, „degeaba”, cu singurul scop de a produce o mică bucurie.

CEARTA: Poate fi evitată cearta? Dacă oamenii sînt binecrescuți, da. În primul rînd cearta nu trebuie începută. De cele mai multe ori cauzele ei nu sînt în afara noastră („Te-am rugat să închizi televizorul dar te-ai făcut că n-ai”). Parcă mult îți mai pasă de mine!”, ci în noi („Sînt obosită, nervoasă, vreau să mă destind puțin”). De aceea trebuie să ne stăpînim. În al doilea rînd, cearta poate fi preîntîmpinată prin alegerea unei comportări potrivite cu diferiți oameni. Cu cei foarte sensibili și vulnerabili trebuie să fim atenți, prevenitori. Pe cei încăpățînați să nu ținem să-i convingem, e inutil. Cu cei obraznici să fim fermi, intoleranți. Cu oamenii inteligenți și binecrescuți putem cădea de acord politicos și calm. Și, în fine, cearta o dată declanșată, trebuie imediat curmată. De exemplu, printr-un zîmbet.

B. Bușeleava

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și necunoscutul pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dv.; mai ales dacă ea este de interes general.

De ce SS?

I.

— De ce sînt numiți SS-ști militarii hitleriști care au îngrozit lumea prin brutalitatea lor?

T. MIRCEA
Dobra — Hunedoara

R.

— SS sînt inițialele cuvintelor germane „Schutzstaffeln” (detasament de pază). Într-adevăr, SS-ul a fost constituit de Hitler, în anul 1925, mai întîl ca un corp de pază al manifestațiilor și demonstrațiilor naziste. După cucerirea puterii de către hitlerism, SS-ul a început să capete funcții polițienești, iar ulterior a primit și misiunea de a combate și suprima adversarii politici ai regimului, atît în Germania, cit și peste hotare.

SS-ul a fost astfel coautor la toate crimele, măcelurile și atrocitățile săvîrșite pe teritoriile ocupate. În lagărele care le erau direct subordonate, SS-iștii făceau experiențe pe oameni vii, care luau forme aberante, nemaiîntîlnite pînă atunci ca: uciderea cu gloanțe otrăvite sau congelarea pînă la moarte. Educați în spiritul unei ascultări oarbe față de șefi, în credința mistică și fanatică a superiorității „rasei germane”, în disprețuitor conștient și ura față de alte popoare, ei au schingiuit și au ucis prizonierii de război,

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog o
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

au prigonit și exterminat milioane de oameni din țările invadate, acțiuni mișlești prin care urma să fie „rezolvată definitiv” problema evreiască și a „raselor inferioare”.

SPORT

Cunosc arbitrii legile arbitrajului?

Această întrebare este mult discutată în Anglia, atît în cercurile specialiștilor, cit și ale iubitorilor fotbalului. Se aud tot mai frecvent voci nemulțumite — în presă, la radio, la televiziune.

Cel mai categoric s-a pronunțat Alan Hardaker, secretarul Ligii de fotbal. După părerea lui, regulile arbitrajului au rămas în urma jocului cu... 60 de ani, cînd au fost formulate cele șaptesprezece puncte de bază. E adevărat că ulterior li s-au adăugat și 170 de explicații, incît azi s-a ajuns la situația cînd — spune Hardaker — „un arbitru trebuie să aibă intelectul unui profesor universitar spre a se putea descurca măcar în jumătate din exemplele descrise în aceste ample adosuri”.

Experții englezi în ale fotbalului critică sever atitudinea Comisiei internaționale de arbitri de pe lingă F.I.F.A. și mai cu seamă ideea directoare a acestei comisii, că „sănătoasele reguli vechi” rămîn intangibile. Fotbalul — spun criticii — a progresat atît de mult, încît are nevoie de principii absolute noi, formulate limpede și nu de vechile paragrafe, de pe care din cînd în cînd se scutură praful.

De altfel, regulile sînt interpretate în fel și chip. Comisia specială de disciplină a Ligii de fotbal a surprins în ultimul timp publicul englez prin caracterul contradictoriu al măsurilor luate. Să ne imaginăm spre pildă următoarea situație: un jucător și-a lovit adversarul. De aici încep discuții interminabile: l-a lovit intenționat sau neintenționat? Excused, un arbitru a declarat ritos că el nu-i cal de povară ca să care pe teren

un videomagnetofon cu ajutorul căruia să poată dovedi apoi justetea deciziilor sale. Și... a zvrilit fluierul cit colo, în semn că a sfîrșit pentru totdeauna cu arbitrajul.

V. Vladimirov